

jo dèr er berettiget til at afsige Kendelser, der idømmer den ene Part Bod paa Grund af Overtrædelse af Overenskomsten, og vort Forslag gaar ud paa, at den afsagte Kendelse skal have nøjagtig samme Virkning som en Overenskomst mellem Parterne, og dens Overtrædelse vil altsaa kunne medføre Idømmelse af Bod paa tilsvarende Maade.

Jeg for min Del lægger ganske vist ikke Hovedvægten derpaa. Det er min Opfattelse, at det afgørende for, hvorvidt en saadan Kendelse vil blive respekteret eller ikke, vil være den moralske Styrke, der i den givne Situation staar bagved den. Og jeg er nu ikke overbevist om, at Respekten i den Henseende er saa forfærdelig forskellig fra den Respekt, der vises Samfundets øvrige Love. Man siger jo nok, at bag enhver Retsordning staar Midler til Rettens Haandhævelse, Politi og andre Kræfter; men disse Kræfters Evne til at haandhæve Loven hviler jo i alle de bestaaende Samfund paa den ene Ting, at det uhyre Flertal af Samfundets Borgere rent moralsk respekterer de paagældende Love; hvis det ikke var Tilfældet, vilde de forskellige Tvangsmidler, der staar til Raadighed, ganske glippe overfor Samfundets Medlemmer. I den Henseende er der ingen Forskel paa det, der foreligger her, og det, der foreligger allerede under de bestaaende Forhold, i det højeste en Gradsforskel kan der dèr blive Tale om.

Den højtærede Minister sagde saa: Men hvis nu Voldgiftsdomstolen træffer en Afgørelse, der gør det umuligt for en Gruppe af Fabrikanter at fortsætte deres Arbejde, hvordan skal man saa tvinge dem til at fortsætte med Tab? Det vil man heller ikke kunne tvinge dem til, og det vil ingen Voldgiftskendelse gaa ud paa. Det, man derimod vil ophæve, er Lockouter, den organisationsmæssigt etablerede Kamptilstand, det vil være den, der forsvinder; derimod vil dette ikke udelukke, at visse Fabrikker, som ikke kan virke med Held under de paagældende Forhold, lukker eller indskrænker deres Arbejde; men det sker jo allerede i meget stor Stil i denne Tid, og derigennem er det jo netop, at den bestaaende Arbejdsløshed fremkommer. Der er ikke noget ejendommeligt deri, og der er ikke nogen som helst Sandsynlighed for, at en Voldgiftsafgørelse, truffet under den Art ganske særegne Situationer, som vi har peget paa, vilde fremkalde Vanskeligheder i den Henseende, som ikke i høj Grad findes allerede under de bestaaende Forhold.

Den højtærede Minister sagde dernæst nogle Ord om Arbejdsløshedens Karakter og Aarsager, hvori jeg ikke kan være enig med ham. Den højtærede Minister saa Hovedaarsagen til Arbejdsløsheden i dette, at man havde spændt Lønfordringerne op og faaet gennemført Lønfordringer, som Erhvervslivet ikke kunde bære. Overfor denne Betragtning tror jeg, det ærede Medlem Hr. Lundberg har fuldkommen Ret, naar han siger, at Hovedaarsagen til Arbejdsløsheden, som den kendes rundt om i Landene, er den bestaaende Samfundsorganisations planløse Produktion, det er hele det System, som er lagt an paa de stadige Konjunktursvingninger, drivende Industriens Arbejde op til et Højdepunkt, til Overdrivelse, for derefter at falde ned igen. Saa længe dette System har bestaaet, og navnlig saa længe det har bestaaet knyttet til de store Aktieselskaber, saa længe har Arbejdsløsheden haft et meget betydeligt Omfang.

Allerede i Tiden forud for 1914 havde vi i dette Land en regelmæssig Arbejdsløshed paa 10 pCt., svarende til, at hver Arbejder i Industri og Haandværk mistede omkring 30 Arbejdsdage hvert Aar. Nu er det sandt, at dette Tal er forøget, endda i betydelig Grad forøget, for Aarene efter Krigen, og dertil findes jo mange Aarsager, som staar i Forbindelse med Krigen, først og fremmest vel den, at man i Krigsperioden i adskillige Lande drev visse Arter af Industrigrene med Hensyn til Anskaffelse af Maskiner, Anlæg af Fabrikker o. s. v. op til en Højde, som Situationen ikke kunde bære, førend der gennem forøget Købekraft for de brede Lag i Befolkningen var skaffet de nødvendige Afsætningsmuligheder. Denne Udvidelse af Industrien foregik jo endda til meget høje Priser, under saadanne Vilkaar, at de store Industrivirksomheder kom til at slæbe paa en overordentlig stor Gæld. Mon ikke Hovedaarsagen til den Krise af særegen Beskaffenhed, vi staar i her i Danmark, ogsaa ligger netop deri, i Øjeblikket særlig skærpet ved, at Møntens Værdiforandring har medført, at denne Gæld i Forhold til Fabrikernes Virksomhed og Udbytte kommer til at virke langt mere tyngende, end den gjorde tidligere? Jeg tror, at alle Undersøgelser og alle Erfaringer, der for Tiden gøres rundt om i Landene, vidner om, at i de forskellige Industrigrenes Vanskeligheder for Tiden indgaar Arbejdsløshederne som Helhed kun som et ganske underordnet Moment. Der kan være Tilfælde, hvor der er en saadan Forskel mellem Arbejdsløsheden i et Land og et